

THE ADMISSIBILITY OF EVIDENCE IN CASE OFFENCE LIFE BODY AND OFFENCE RELATING TO SEXUALITY FROM THE SUPREME COURT

Chaipatchara TUBCHOM^{1*} and Woratouch WITCHUVANIT¹

1 Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy, Thailand; chaipatcharapota@gmail.com
(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 16 August 2024

Revised: 30 August 2024

Published: 13 September 2024

ABSTRACT

The Royal Thai Police has classified criminal case group 1 is case offence life body and offence relating to sexuality. The researchers studied how to considering evidence. In the Supreme Court From 2019 to 2024, a total of 42 adjudications. Evidence in the court are divided into 4 types: Oral, Documentary, Material evidence and Expert. The resulted that in cases, the courts were given. The importance of examining the Oral evidence, which is the defendant's testimony, the plaintiff's testimony, or Victims in criminal cases, including eyewitnesses, if the testimony matches the testimony in the inquirer class. Investigations are consistent with eyewitness documents, evidence materials collected from the scene of the crime, and include: According to the opinion of expert witnesses, for example, the weapons used in the crime must be related to the wounds found in the victim, the weapon and the wounds can indicate the intentions of the perpetrator. The crime, therefore, is to enter the scene of the crime to collect the evidence of the investigators. Most importantly, investigators should have an interrogation and access to the crime scene to see the connection. Correlate with testimony and gather consistent evidence or evidence that contradicts a statement in the inquirer class.

Keywords: Case Offence Life Body and Offence Relating to Sexuality, The Supreme Court Judgment, Weighing of evidence

CITATION INFORMATION: Tubchom, C. & Wichuvanit, W. (2024). The Admissibility of Evidence in Case Offence Life Body and Offence Relating to Sexuality from the Supreme Court. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(9), 1

การรับฟังพยานหลักฐานในความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศจาก คำพิพากษาศาลฎีกา

ชัยภัทร ทับชม^{1*} และ วรวัช วิชชุวาณิชย์¹

1 คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ; chaipatcharapota@gmail.com (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จำแนกฐานความผิดคดีอาญา กลุ่มที่ 1 เป็นคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมพยานหลักฐานให้แก่พนักงานสอบสวน ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางการรับฟังพยานหลักฐานในคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ.2563 ถึง พ.ศ.2567 รวมทั้งสิ้น 42 คดี โดยการรับฟังพยานหลักฐานในชั้นศาลแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และพยานผู้เชี่ยวชาญ จากการศึกษาพบว่า ในคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ศาลได้ให้ความสำคัญในการพิจารณาพยานบุคคลซึ่งเป็นคำเบิกความของจำเลย คำเบิกความของโจทก์หรือผู้เสียหายในคดีอาญา และรวมถึงประจักษ์พยาน โดยหากคำเบิกความตรงกับคำให้การในชั้นสอบสวน สอดคล้องกับพยานเอกสาร วัตถุพยานที่รวบรวมได้จากสถานที่เกิดเหตุ และรวมถึงมีความสอดคล้องกับความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ เช่น อาวุธที่ใช้ในการก่อเหตุจะต้องมีความสัมพันธ์กับบาดแผลที่พบในตัวผู้เสียหาย ซึ่งลักษณะของอาวุธและบาดแผลนั้นสามารถบอกเจตนาของผู้กระทำความผิด ดังนั้นการเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด พนักงานสอบสวนควรมีการสอบปากคำและเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อดูความเกี่ยวข้องกับคำให้การ และรวบรวมพยานหลักฐานที่สอดคล้องหรือพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นแย้งกับคำให้การในชั้นสอบสวน

คำสำคัญ: ความผิดชีวิต ร่างกาย และเพศ, ศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกา, การรับฟังพยานหลักฐานในชั้นศาล

ข้อมูลการอ้างอิง: ชัยภัทร ทับชม และ วรวัช วิชชุวาณิชย์. (2567). การรับฟังพยานหลักฐานในคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จากคำพิพากษาศาลฎีกา. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(9), 1

บทนำ

กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นรากฐานของสังคมรัฐ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการรักษาสังคมให้เกิดความสงบเที่ยงธรรม ความสงบ ความปลอดภัยในสังคม โดยการบังคับใช้กฎหมายและคุ้มครองสิทธิประชาชน โดยวัตถุประสงค์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ การป้องกันอาชญากรรม (preventing crime) การคุ้มครองสาธารณะ (protecting the public) การช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรม ครอบครัวของเหยื่อและพยาน (supporting victims of crime, their families and witnesses) จัดการลงโทษผู้กระทำผิด (holding people responsible for crime they have committed) ช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้กลับคืนสู่สังคม และเป็นสมาชิกของสังคมที่เชื่อฟังกฎหมาย (helping offenders to return to the community and become law abiding members of the community) (อุทัย อาทิวา, ม.ป.ป., น.5) การดำเนินกระบวนการตามคดีอาญาสามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการพิจารณาคดีในศาล ระหว่างการพิจารณาคดีในศาล และหลังการพิจารณาคดี โดยพนักงานสอบสวนหรือตำรวจ เป็นบุคลากรในองค์กรที่สำคัญที่สุดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะเป็นหน่วยงานเริ่มต้นกระบวนการยุติธรรม ซึ่งตำรวจต้องเป็นผู้จับกุมผู้กระทำความผิด และทำการรวบรวมพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนและส่งสำนวนให้อยการ เข้าสู่การพิจารณาคดีในชั้นศาล

“การสอบสวน” หมายถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ โดยหน้าที่การสอบสวนนั้นจะเป็นส่วนพนักงานสอบสวน โดยมีอำนาจการสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่กรณีถ้าเป็นความผิดส่วนตัวห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ และการรวบรวมพยานหลักฐานให้อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนไว้ตาม มาตรา 113 บัญญัติไว้ว่า “ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถทำได้ เพื่อประสงค์ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะได้รู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ที่ถูกกล่าวหา” (บุญร่วม วิชชาธรรม, 2563, น.368-371) จากสถิติคดีอาญาที่จำแนกโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ความผิดที่มีผลกระทบต่อชีวิตและร่างกาย รวมถึงจิตใจของผู้เสียหายอย่างรุนแรง คือ ความผิดคดีอาญากลุ่มที่ 1 ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ความรับผิดชอบทางอาญามีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองความปลอดภัยในสังคมมนุษย์และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาโดยดำเนินการสืบคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ.2563 ถึง พ.ศ. 2567 เพื่อทราบถึงแนวทางการรับฟังพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี และความสัมพันธ์ของพยานหลักฐานแต่ละประเภทในคดีความผิดต่อชีวิต ร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามการจำแนกคดีอาญา กลุ่มที่ 1 นำไปสู่การเสนอแนะแนวทางการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน

การทบทวนวรรณกรรม

กระบวนการดำเนินคดีอาญา

การดำเนินกระบวนการตามคดีอาญาสามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการพิจารณาคดีในศาล ระหว่างการพิจารณาคดีในศาล และหลังการพิจารณาคดี มีองค์กรและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีอาญา ดังนี้

พนักงานสอบสวนหรือตำรวจ เป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะเป็นหน่วยงานเริ่มต้นกระบวนการยุติธรรม ซึ่งตำรวจต้องเป็นผู้จับกุมผู้กระทำความผิด และทำการรวบรวมพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนและส่งสำนวนให้อยการ เข้าสู่การพิจารณาคดีในชั้นศาล

ทนายความ มีหน้าที่เข้าว่าความแตกต่างให้กับคู่ความไม่ว่าจะเป็นโจทก์หรือจำเลย ซึ่งจะให้คำปรึกษาในคดี ทำหน้าที่เป็นตัวแทนคู่ความในการดำเนินคดีในศาล การกระทำของทนายในศาลมีผลเท่ากับการกระทำที่มาจากคู่ความ

พนักงานอัยการ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำเนินคดีต่อจากพนักงานสอบสวน โดยเมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วจะส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ เพื่อใช้ในการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ศาลยุติธรรม เป็นผู้อำนาจชี้ขาดหรือตัดสินคดี ซึ่งแบ่งออกเป็น ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

กรมราชทัณฑ์ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้ามาเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนโดยทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในระหว่างการดำเนินคดีอาญาทั้งขึ้นก่อนพิจารณาคดี ระหว่างพิจารณาคดี และหลังการพิจารณาคดี เจ้าหน้าที่ผ่านราชทัณฑ์ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลทุกประการ (ธรรมมะ โอสทธิพิทย์, 2555)

จากการศึกษากระบวนการพิจารณาคดีอาญา โดยขั้นตอนก่อนพิจารณาคดีในศาลนั้นบุคลากรที่สำคัญคือ พนักงานสอบสวนหรือตำรวจ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดที่สามารถรวบรวมได้ เพื่อประสงค์ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดหรือพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ซึ่งจะเห็นได้ว่าการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของพนักงานสอบสวน ซึ่งอำนาจตามประมวลกฎหมายดังกล่าว เป็นเพียงการอนุญาตให้ทำได้ แต่ไม่มีผลบังคับใช้ให้พนักงานสอบสวนทราบว่าในการรวบรวมพยานหลักฐานต้องดำเนินการอย่างไร และในแต่ละคดีความผิดพยานหลักฐานชนิดใดที่สำคัญ ดังนั้น เจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ปฏิบัติจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ในการพิจารณาพยานหลักฐานแต่ละชนิด

การรับฟังพยานหลักฐานในชั้นศาล

พยานหลักฐาน หมายถึง สิ่งที่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่มีการกล่าวอ้างในการดำเนินคดี หลักทั่วไปของพยานหลักฐานที่ใช้พิจารณาคดีในชั้นศาล พยานที่รับฟังได้ต้องมีได้เกิดจากแรงจูงใจ คำมั่นสัญญา ขู่เข็ญหรือหลอกลวงโดยมิชอบ ไม่ว่าจะเป็นพยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีความผิดหรือบริสุทธิ์ โดยพยานหลักฐานที่ศาลใช้ในการพิจารณาประกอบด้วย

- 1) พยานบุคคล (Witness) หมายถึง บุคคลที่มาให้ถ้อยคำต่อศาลและเบิกความเล่าด้วยวาจา เพื่อที่ศาลจะได้บันทึกถ้อยคำของพยานผู้นั้นไว้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี
- 2) พยานเอกสาร (Document evidence) หมายถึง พยานหลักฐานที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือข้อความใดในเอกสารที่มีการอ้างอิงเป็นพยานโดยอาศัยความหมายของข้อความ รูปภาพ หรือวิดีโอ เพื่อสื่อความหมายหรือข้อเท็จจริงในคดี
- 3) พยานวัตถุ (Physical evidence) หมายถึง พยานหลักฐานเชิงวัตถุที่เกี่ยวกับคดีและพบในสถานที่เกิดเหตุ
- 4) พยานผู้เชี่ยวชาญ (Expert witness) หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพหรือมิใช่ก็ตาม ต้องมีความเชี่ยวชาญ เช่น ในทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ฝีมือ พาณิชยกรรม การแพทย์ หรือกฎหมายต่างประเทศ โดยความเห็นของผู้นั้นอาจมีประโยชน์ในการวินิจฉัยคดี ซึ่งอาจเป็นพยานในเรื่องต่างๆ เช่น ตรวจร่างกายหรือจิตของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลย ตรวจลายมือ ทำการทดลองหรือกิจการอย่างอื่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อิทธิกร ปิ่นทอง (2553) ศึกษาเรื่องคำพิพากษาฎีกาเกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์ พบว่า พยานหลักฐานทางชีววิทยา การเสาะแสวงหาพยานหลักฐาน การเก็บพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุเป็นสิ่งที่สำคัญ ต้องมีการเก็บอย่างถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุพยาน

สารรัตน์ ล้วนดี (2560) ศึกษาผลกระทบของพยานหลักฐานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการพิจารณาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ โดยศึกษา พยานหลักฐานประเภทคำให้การ ได้แก่ คำเบิกความโจทก์ คำเบิกความจำเลย โจทก์ให้การคล้อยกับพยานหลักฐาน จำเลยให้การคล้อยกับพยานหลักฐาน และคำให้การ 3) พยานหลักฐาน ได้แก่ ประจักษ์พยาน บันทึกคำให้การ การวิเคราะห์ที่เกิดเหตุ พยานวัตถุจากสถานที่เกิดเหตุ วัตถุพยานและพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ พยานหลักฐานทางการแพทย์ การประเมินบาดแผลทางนิติเวช และการใช้อาวุธร่วมในการก่อเหตุพบว่า พยานหลักฐานทุกตัวต่อผลการพิจารณาคดี โดยตัวแปรวัตถุพยานและพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์

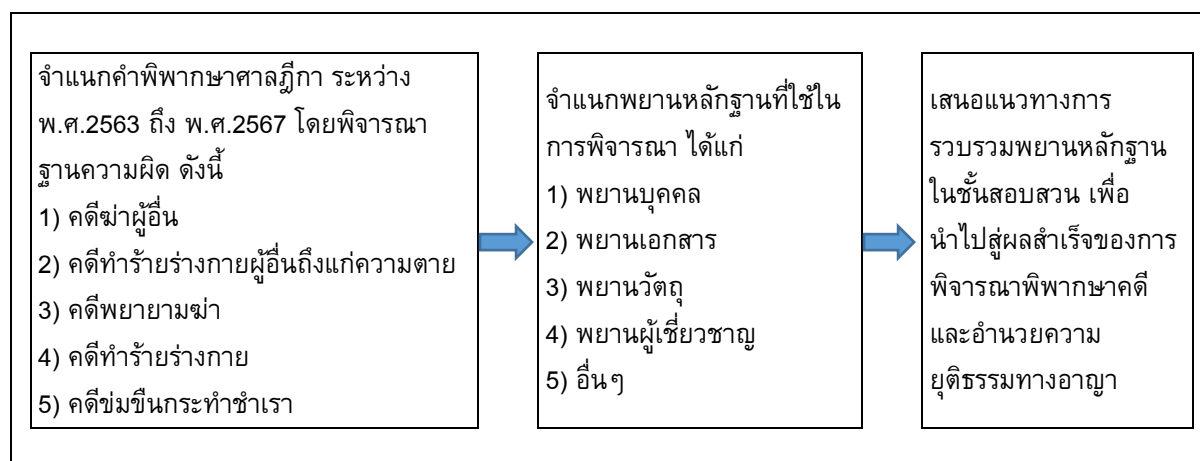
พาดิภัก ภักพงศศิริ (2564) ศึกษามาตรฐานกฎหมายในการรวบรวมพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผลการศึกษาพบว่า วิธีการปฏิบัติต่อการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ โดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจรวบรวมพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างถูกต้องตามหลักของกฎหมาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการกำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนปรากฏในระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 8 ว่าด้วยการสอบสวน บทที่ 2 เรื่องอำนาจการสอบสวน ซึ่งเป็นเพียงแนวทางปฏิบัติแต่ไม่มีสภาพบังคับใช้ทางกฎหมาย การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นกระบวนการสำคัญในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์และการจับกุมผู้กระทำผิดตามระเบียบตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติตามขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุโดยไม่ชักช้าและขึ้นอยู่กับดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่จะขอให้เจ้าหน้าที่ชำนาญการตรวจสถานที่เกิดเหตุเข้าช่วยเหลือในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เก็บพยานหลักฐาน และถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุ ว่าต้องทำเมื่อใด เวลาใด และมีขั้นตอนในการปฏิบัติอย่างไร ดังนั้นควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด และพนักงานสอบสวนควรมีความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ

ศรณภัทร เสียงสูง (2560) ศึกษาเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาของประเทศไทย โดยการสัมภาษณ์กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญา ได้แก่ ทนายความ อัยการ ผู้พิพากษา นักนิติวิทยาศาสตร์ชำนาญการ และนักวิชาการ 1) ทนายความ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเก็บพยานหลักฐาน หากทั้งช่วงเวลาในการเก็บวัตถุพยานจะทำให้หลักฐานบางส่วนอาจถูกทำลายและไม่น่าเชื่อถือ และควรมีการตรวจสอบว่าพยานหลักฐานนั้นได้มาโดยชอบหรือไม่ 2) อัยการ ได้เสนอเรื่องการวิเคราะห์และความน่าเชื่อถือของข้อมูล ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยนักวิทยาศาสตร์และเจ้าหน้าที่ในการกระบวนการยุติธรรม ช่วยดูและตรวจสอบ 3) ผู้พิพากษา เสนอแนะให้ควรมีการพิจารณาพยานผู้เชี่ยวชาญในการเก็บ ตรวจพิสูจน์ การวิเคราะห์ควมร่องรอยความรู้และประสบการณ์ ปราศจากอคติ และไม่ควรมีการพิจารณาพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เพียงอย่างเดียวควรมีการพิจารณาหลักฐานอื่นประกอบด้วย คำนึงถึงหลักเกณฑ์การครอบครองวัตถุพยาน พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ควรมีการปรับตัวตามวิวัฒนาการความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์ 4) นักนิติวิทยาศาสตร์ เสนอแนะในประเด็นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับวัตถุพยานให้มีการระบุชื่อหน้าของวัตถุพยานเพื่อป้องกันการสับสน การสับเปลี่ยน และควรมีการลงชื่อเจ้าหน้าที่จัดเก็บ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บวัตถุพยาน และห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ต้องมีความเป็นอิสระเพื่อป้องกันการแทรกแซงของหน่วยงานที่สูงกว่า ควรจัดหน่วยงานที่มีการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ทนายความ พนักงานสอบสวน อัยการ ผู้พิพากษาและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมควรมีความรู้พื้นฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และควรให้ความสำคัญของพยานหลักฐานด้านนิติวิทยาศาสตร์ 5) นักวิชาการ เสนอแนะใช้พยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้พิสูจน์ความบริสุทธิ์หรือพิสูจน์ความผิดของจำเลยในคดีอาญา

สมมติฐานการวิจัย

การรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ถูกต้องและครบถ้วน เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนที่กฎหมายให้อำนาจ มีผลต่อความสำเร็จในการพิจารณาพิพากษาคดี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาข้อมูลคำพิพากษาศาลฎีกาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ผ่านระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้อง และคำวินิจฉัยศาลฎีกา (Deka, 2567) โดยดำเนินการสืบคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ.2563 ถึง พ.ศ.2567 โดยจำแนกการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนที่รวบรวมเพื่อประกอบการพิจารณาคดีในชั้นศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภาค 1 ลักษณะ 2 อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล และภาค 5 พยานหลักฐาน (บุญร่วม เทียมจันทร์ และศรัณญา วิชชาธรรม, 2563) และวิเคราะห์พยานหลักฐานที่เป็นสาระสำคัญต่อคดีที่นำไปสู่การพิจารณาพิพากษาในชั้นศาลฎีกา โดยแบ่งแยกคำพิพากษาศาลฎีกาตามฐานความผิดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสืบค้นคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ.2560 - พ.ศ.2567 ที่สืบค้นผ่านระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (สืบค้นฎีกา 2015)

ฐานความผิด	ปีที่สืบค้นคำวินิจฉัยศาลฎีกา (เลขฎีกา)					จำนวนฎีกา
	2563	2564	2565	2566	2567	
1) ฆ่าผู้อื่น	5	-	1	-	1	7
2) ทำร้ายร่างกายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	-	-	-	-	-	-
3) พยายามฆ่า	5	4	3	-	-	12
4) ทำร้ายร่างกาย	2	2	-	2	1	8
5) ข่มขืนกระทำชำเรา	5	3	7	-	-	15
รวมทั้งสิ้น	17	9	11	2	2	42

ผลการวิจัย

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ.2560-พ.ศ.2567 ที่สืบค้นผ่านระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (สืบค้นฎีกา 2015) พบว่าคดีในฐานความผิดกลุ่มที่ 1 ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ฐานความผิดที่พบมีทั้งสิ้น 4 ฐานความผิด ได้แก่ 1) ฆ่าผู้อื่น จำนวน 7 ฎีกา 2) พยายามฆ่า จำนวน 12 ฎีกา 3) ทำร้ายร่างกาย จำนวน 8 ฎีกา และ 4) ข่มขืนกระทำชำเรา จำนวน 15 ฎีกา โดยแต่ละฐานความผิดคำพิพากษาจพมีการพิ

จรรยาพยานหลักฐานทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และพยานผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งในแต่ละคดีมีการพิจารณาพยานหลักฐานที่แตกต่างกัน แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการสืบค้นคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ.2560-พ.ศ.2567 ที่สืบค้นผ่านระบบสืบค้นคำพิพากษาคำสั่งและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (สืบค้นฎีกา 2015)

ฐานความผิด	จำนวน ฎีกา	พยานหลักฐานที่ศาลพิจารณา (ฎีกา)			
		พยานบุคคล	พยานเอกสาร	พยานวัตถุ	พยานผู้เชี่ยวชาญ
1) ฆ่าผู้อื่น	7	5	4	7	5
2) พยายามฆ่า	12	10	3	12	6
3) ทำร้ายร่างกาย	8	7	1	5	4
4) ข่มขืนกระทำชำเรา	15	12	3	6	8

1) ฆ่าผู้อื่น จำนวน 7 ฎีกา พบว่า พยานวัตถุมีความสำคัญในการใช้พิจารณามากที่สุด ในลำดับรองลงมาได้แก่ พยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ และพยานเอกสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

พยานวัตถุ ที่ใช้ในการพิจารณาในคดีเป็นอาวุธของจำเลยในที่เกิดเหตุ ซึ่งที่พบมากที่สุดคืออาวุธปืน ปลอกกระสุนปืน กระสุนปืน โดยมีทั้งปืนอัตโนมัติ และอาวุธปืนลูกซอง ลำดับรองลงมาพบเป็นการใช้อาวุธมีดก่อเหตุซึ่งมีลักษณะของมีดที่แตกต่างออกไป เช่น มีดปลายแหลม มีดทรงโค้งวงเดือน ในส่วนของคดีที่มีการใช้วัตถุระเบิด เมื่อตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและพบวัตถุพยานจะเป็นส่วนประกอบของระเบิดแสงเครื่อง เช่น ถ่านไปฉาย เทปพันสายไฟ ชิ้นส่วนเหล็กตัด หัวกระสุนปืน

พยานบุคคล พยานบุคคลที่นำขึ้นสู่ศาล ในคดีฆ่าผู้อื่นเป็นประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์ที่สามารถระบุตำแหน่งที่อยู่ของตนได้ว่าสามารถเห็นเหตุการณ์ได้จริง เช่น ไฟส่องสว่างเพียงพอทำให้เห็นหน้าจำเลย หรือห่างจากจุดเกิดเหตุที่ระยะไม่เกิน 30 เมตร สามารถเล่าพฤติการณ์ของจำเลยและผู้เสียหายได้ และรวมถึงพยานแวดล้อมใกล้ชิดที่ไม่ได้อยู่ในที่เกิดเหตุโดยตรง แต่รับรู้ได้หรือได้ยินเสียงปืน หรือพบจำเลยหรือผู้เสียหาย หรือผู้ตายในสถานที่เกิดเหตุ และรวมถึงคำเบิกความของจำเลยที่ให้การตรงกันกับคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนว่าตนได้กระทำความผิด และศาลพิจารณาถึงคำเบิกความของจำเลยที่ตรงกับคำเบิกความของโจทก์ร่วมในคดีอาญา (โจทก์ร่วม หมายถึง กรณีที่ผู้เสียหายขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ)

ในส่วนของพยานบุคคลที่ไม่นำเชื่อถือในการพิจารณาของศาล คือ ประจักษ์พยานที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย โจทก์ร่วม หรือจำเลยในคดีอาญา หรือกรณีไม่มีพยานบุคคลในที่เกิดเหตุ ผู้เสียหายอ้างตนเป็นพยานแต่คำเบิกความในชั้นศาลไม่สอดคล้องกับคำให้การในชั้นสอบสวน

พยานผู้เชี่ยวชาญ ในคดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาเห็นความเห็นของแพทย์นิติเวชเป็นความเห็นที่มีความสำคัญ จากผลการชันสูตรพลิกศพทำให้พบบาดแผลที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าสอดคล้องกับอาวุธที่พบในที่เกิดเหตุหรือไม่ เช่น กรณีใช้อาวุธมีด ความกว้างความลึกของบาดแผลสามารถนำมาเทียบกับอาวุธมีดที่พบในที่เกิดเหตุ หรืออาวุธมีดที่จำเลยมีติดตัว รวมถึงการแสดงถึงเจตนาของผู้กระทำความผิดด้วย เช่น กรณีที่มีการใช้อาวุธมีแทง ไปซ้ำๆ หรือที่อวัยวะที่มีความสำคัญนั้น แสดงถึงเจตนาของผู้กระทำความผิดว่ามีเจตนาฆ่า เมื่อนำมาประกอบกับพยานหลักฐานอื่นในคดีจึงเป็นข้อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ กรณีการตายที่เกิดจากอาวุธปืนหากเป็นการยิงในระยะ ประชิดหรือระยะไม่ห่างจากตัวผู้ตายก็สามารถตรวจบริเวณบาดแผล ตัวอย่างกรณีคดีที่ผู้ตามมีการดึงปืนของจำเลยมาจ่อที่ศีรษะตนและเกิดจำเลยเกิดทำป็นลั่นใส่ผู้ตาย ผู้เชี่ยวชาญสามารถตรวจพบธาตุ Antimony และ Barium บนมือผู้ตาย อาจทำให้ศาลเชื่อได้ว่าคำเบิกความของจำเลยว่าเป็นการทำป็นลั่นได้ โดยจำเลยไม่มีเจตนาฆ่า หากเพียงแต่ศาลต้องมีการพิจารณา

องค์ประกอบภายนอกของจำเลยว่าจำเลยเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการใช้อาวุธปืน ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเลยเห็นได้ว่าการกระทำของตนอาจนำไปสู่ความตายของผู้ตายได้

พยานเอกสาร วัตถุในกล้องวงจรปิดที่บ้านที่ภาพเหตุการณ์ในที่เกิดเหตุ และสื่อโซเชียลมีเดีย (Face book) ที่มีการแพร่ภาพและได้ยินเสียงการสนทนา

2) คดีพยายามฆ่า จำนวน 12 ฎีกา พบว่าพยานวัตถุมีความสำคัญในการใช้พิจารณามากที่สุด ในลำดับรองลงมา ได้แก่ พยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ และพยานเอกสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

พยานวัตถุ ในคดีพยายามฆ่าพยานวัตถุที่พบโดยส่วนใหญ่แล้วจำเลยจะใช้อาวุธปืนในการก่อเหตุ โดยเมื่อพนักงานสอบสวนเข้าไปตรวจยังสถานที่เกิดเหตุจะพบวัตถุพยานได้แก่ ลูกกระสุนปืน และปลอกกระสุนปืน ซึ่งวัตถุพยานเหล่านี้ นั้นหากตรวจพิสูจน์โดยผู้เชี่ยวชาญจะสามารถระบุได้ว่าใช้ปืนกระบอกใดในการยิง เพราะลักษณะรอยครูดของลำกล้องปืน หรือรวมถึงรอยรอยของเข็มแทงชนวนของปืนแต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว หากกระสุนหรือปลอกกระสุนที่พบในที่เกิดเหตุเมื่อตรวจแล้วพบว่ามาจากอาวุธปืนชนิดเดียวกันที่จำเลยพบพยานอยู่ นั้นก็แสดงให้เห็นว่าอาวุธปืนนั้นเป็นอาวุธที่ใช้ในการก่อเหตุ รวมถึงรอยรอยของกระสุนปืนที่พบในที่เกิดเหตุหรือที่พบในวัตถุพยาน เช่น กรณีโจทก์ให้การว่าจำเลยยิงกระสุนมาที่รถของตน ร่องรอยกระสุนที่เกิดขึ้นก็สามารถบ่งบอกวิถีกระสุน และรวมถึงนำไปสู่การวินิจฉัยถึงเจตนาของผู้กระทำความผิด และวัตถุพยานอีกชนิดหนึ่งที่ต้องพิจารณาคือลักษณะบาดแผลของผู้เสียหาย ว่ามีบาดแผลที่บริเวณใดหากพบบาดแผลถูกยิง หรือถูกแทงที่บริเวณอวัยวะที่สำคัญนั้น บ่งบอกถึงเจตนาฆ่าผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายไม่ถึงแก่ชีวิตจำเลยจึงรับผิดชอบเพียงพยายามฆ่า หากแต่กรณีบาดแผลที่ผู้เสียหายได้รับนั้น แม้เป็นคำให้การว่าจำเลยได้ใช้อาวุธปืนหรืออาวุธมีดในระยะประชิด ยิงหรือจ้วงแทงผู้เสียหายในอวัยวะที่ไม่สำคัญ ไม่ทำให้ผู้เสียหายบาดเจ็บร้ายแรงได้ เช่น ถูกยิงบริเวณหลัง ขา หรือแขน ซึ่งไกลกลับอวัยวะที่สำคัญ ศาลอาจพิจารณาให้จำเลยมีโทษเพียงฐานทำร้ายร่างกายได้

พยานบุคคล คำเบิกความของโจทก์ร่วม (ผู้เสียหาย) ที่ให้การตรงกับคำให้การของจำเลย และคำให้การนั้นฟังได้ว่าโจทก์ร่วมเบิกความให้ไม่เกิดผลร้ายต่อจำเลย เช่น การที่โจทก์ร่วมและจำเลยให้การตรงกันว่า จำเลยได้ใช้ปืนยิงไปยังโจทก์ร่วม 1 นัดและกระชากคอเสื้อโจทก์ร่วม แต่หากพยานบุคคลที่เชื่อไม่ได้ในการเบิกความคือประจักษ์พยานที่ไม่ใช่พยานคนกลาง เป็นพยานที่รู้จักกับจำเลยโดยเบิกความให้จำเลยมีความผิดน้อยลง แต่หากการรับฟังคำเบิกความของประจักษ์พยานที่เป็นพยานโจทก์มีน้ำหนักมาก หากแต่เป็นพยานที่เป็นได้รับความเสียหายในคดีตามฟ้อง เช่น พยานคือเพื่อนร่วมงานของโจทก์เข้าไปแย่งอาวุธปืน ทำให้จำเลยเล่นสั่นกระสุนถูกฟันแตกกระเด็นถูกเพื่อนร่วมงาน

พยานผู้เชี่ยวชาญ คดีพยายามฆ่าที่ขึ้นสู่ชั้นศาลเป็นคดีที่จำเลยใช้อาวุธปืน และอาวุธมีด ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ความเห็นในคดีแบ่งออกเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐาน กรณีเป็นอาวุธปืนนั้น หากในสถานที่เกิดเหตุพบลูกกระสุน และปลอกกระสุน พนักงานสอบสวนจะเป็นผู้รวบรวมวัตถุพยานที่พบส่งตรวจพิสูจน์กับอาวุธปืนของกลางที่ยึดได้จากจำเลยที่คาดว่าใช้ในการกระทำความผิด โดยการทดลองยิงกระสุนปืนจากปืนกระบอกที่คาดว่าใช้ก่อเหตุ หากตรวจพิสูจน์และพบรอยครูดร่องเกลียวและสันเกลียวตรงกันนั้นแสดงว่า จำเลยได้ใช้อาวุธปืนนั้นก่อเหตุจริง หากเป็นกรณีใช้อาวุธมีดในความผิดฐานพยายามฆ่า พยานผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความเห็นจะเป็นแพทย์ซึ่งเห็นจากการตรวจชันสูตรบาดแผลว่าเกิดจากอาวุธชนิดใด เป็นอาวุธมีที่พบในที่เกิดเหตุหรือเป็นอาวุธมีที่ติดตัวอยู่กับผู้เสียหายหรือไม่ โดยลงความเห็นจากลักษณะบาดแผล เพื่อให้เห็นถึงความรุนแรงในการใช้อาวุธ

พยานเอกสาร ในกรณีความผิดฐานพยายามฆ่าพยานเอกสารมีความสำคัญไม่ยิ่งย่อนไปกว่าพยานบุคคลในชั้นศาล การพิจารณาของศาลที่พิจารณาให้จำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่านั้นตามฎีกา 4542/2564 พบกล้องวงจรปิดซึ่งบันทึกภาพจำเลยในการกระทำความผิด โดยผู้ชี้ตัวจำเลยคือพยานโจทก์ ซึ่งชี้ตัวจำเลยและคนร้ายที่ร่วมก่อเหตุตรงกัน จึงทำให้จำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่า

3) คดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 8 ฎีกา พบว่าพยานบุคคลมีความสำคัญในการใช้พิจารณามากที่สุด ในลำดับรองลงมา ได้แก่ พยานวัตถุ พยานผู้เชี่ยวชาญ และพยานเอกสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

พยานบุคคล คำเบิกความของโจทก์ร่วม (ผู้เสียหายในคดีอาญา) ในพฤติการณ์การทำร้ายร่างกายตนของจำเลย และ ประจักษ์พยานที่อยู่ในเหตุการณ์ซึ่งให้การตรงกับคำให้การของโจทก์ร่วม ซึ่งเป็นการเบิกความในชั้นศาลที่ตรงกับ คำให้การในชั้นสอบสวนว่าตนได้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมดโดยได้อยู่ห่างจากที่เกิดเหตุในระยะที่ศาลเชื่อได้ว่าประจักษ์ พยานได้เห็นเหตุการณ์จริง การที่พยานได้ระบุตำแหน่งที่ตนอยู่ หรือแม้กระทั่งการที่พนักงานสอบสวนเข้าไปยังที่เกิด เหตุและไปจำลอง เวลา และสถานที่ ที่ใกล้เคียงกับการเกิดเหตุ แล้วพบว่าจุดที่พยานยืนอยู่สามารถบอกถึงเหตุการณ์ ได้จริง นำไปสู่การรับฟังพยานของศาลได้ แต่หากมีพยานแวดล้อมให้การแก่พนักงานสอบสวนเพียงแค่ว่าตนได้ยิน เสียงปืนดังสองนัด ก็ไม่อาจมีน้ำหนักทำให้ศาลเชื่อว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง จะต้องพิจารณาในพยานหลักฐานอื่น ประกอบด้วย รวมถึงในกรณีจำเลยอ้างตนเป็นพยานในคดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้มีข้อห้ามไว้ ดังนั้น จำเลยสามารถอ้างตนเป็นพยานในคดีได้ เช่น ตามฎีกาที่ 4460/2565 จำเลยอ้างตนเป็นพยานในคดีว่าตนได้ยิน ห่างจากโจทก์เพียง 1.5 เมตร หากตนมีเจตนาฆ่าโจทก์จริงทำไมตนไม่ยิงโจทก์ที่สำคัญในระยะประชิด แต่ตนกลับยิง ลงพื้นท่ามมูมเฉย 45 องศา นั้น แสดงถึงเจตนาของจำเลยว่ามีได้มีเจตนาฆ่าโจทก์ ศาลจึงรับฟังแม้จำเลยจะอ้างตนเป็น พยาน แต่คำเบิกความของจำเลยก็น่าเชื่อได้ว่าจำเลยมีเจตนาตามที่กล่าวอ้างจริง ดังนั้น จำเลยจึงมีความผิดเพียงฐาน พยายามทำร้ายร่างกายผู้อื่น เพราะผู้เสียหายนั้นไม่ได้รับบาดเจ็บแก่กาย และในทางพิจารณานั้นคำเบิกความของพยาน ในชั้นศาลที่ตรงกับคำให้การในชั้นสอบสวนนั้นจะมีน้ำหนักให้ศาลรับฟังได้

พยานวัตถุ สถานที่เกิดเหตุเป็นพยานวัตถุที่มีความสำคัญในคดี กรณีการใช้อาวุธปืนในการก่อเหตุร้ายรอยกระสุนที่พบ ในที่เกิดเหตุสามารถบอกถึงวิถีกระสุน ร่องรอยกระสุน ลูกกระสุนและปลอกกระสุนที่พบในที่เกิดเหตุ อาวุธที่ใช้ในการ ก่อเหตุฐานพยายามฆ่า เป็นอาวุธจำพวกมีด และอาวุธปืน โดยส่วนใหญ่จะเป็นอาวุธที่พบอยู่กับตัวจำเลย และบาดแผล ที่เกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยที่เกิดจากการใช้อาวุธปืน หรือ มีด บนร่างกายของผู้เสียหายซึ่งมีความ สอดคล้องตรงกัน

พยานผู้เชี่ยวชาญ ความเห็นของแพทย์ที่ทำการชันสูตรบาดแผลบนร่างกายผู้เสียหายสามารถพิสูจน์ความผิดหรือ ความบริสุทธิ์ของจำเลยในคดีได้ กรณีฎีกา 8749/2563 มีจำเลยหลายคนโดยแต่ละคนได้กระทำต่อร่างกายผู้เสียหาย แตกต่างกัน หากแต่โจทก์ฟ้องในความผิดฐานร่วมกันพยายามฆ่าโดยใช้อาวุธมีด คำให้การของจำเลยที่ 2 ว่าตนได้ตะ ผู้เสียหาย แต่หากการชันสูตรบาดแผลไม่ปรากฏบาดแผลการถูกตะ เพียงพบแค่บาดแผลที่ถูกแทง ทำให้จำเลยที่ 2 ได้รับความผิดฐานทำร้ายร่างกาย

พยานเอกสาร ในคดีทำร้ายร่างกายที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลใช้พยานตามฎีกา 1068/2563 เป็นกล้องวงจรปิดที่ บันทึกรูปภาพเหตุการณ์การเกิดเหตุ ระยะเวลาการเกิดเหตุโดยเอกสารเป็นกล้องวงจรปิดที่บันทึกภาพเหตุการณ์ที่กลุ่ม จำเลยมาดักรอเพื่อที่จะทำร้ายร่างกายโจทก์ และผู้ตาย โดยในกล้องจะเห็นพฤติการณ์ในการเตรียมการของจำเลย การ กระทำ และระยะเวลาที่ใช้ก่อนเหตุ ทำให้เป็นพยานหลักฐานชั้นสำคัญที่นำไปสู่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

4) คดีข่มขืนกระทำชำเรา จำนวน 15 ฎีกา พบว่า พยานบุคคลมีความสำคัญในการใช้พิจารณามากที่สุด ในลำดับ รองลงมาได้แก่ พยานวัตถุ พยานผู้เชี่ยวชาญ และพยานเอกสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

พยานบุคคล คำเบิกความของพยานโจทก์ทุกปากที่มีความสอดคล้องตรงกันถึงเหตุการณ์และพฤติการณ์ของจำเลย รวมถึงคำให้การของประจักษ์พยานที่พบเห็นเหตุการณ์ไม่มีข้อพิรุธ และคำเบิกความของประจักษ์พยานไม่มีส่วนได้ ส่วนเสียกับทั้งตัวผู้เสียหายและจำเลย และรวมถึงคำเบิกความของตัวโจทก์ร่วม หรือ ผู้เสียหาย (พยานโจทก์) ในคดี การข่มขืนกระทำชำเรา หากมีความถูกต้องตรงกัน ก็เป็นที่น่าเชื่อเพราะผู้เสียหายไม่มีเหตุผลอะไรที่จะเล่าถึงเหตุการณ์ และพฤติการณ์ของจำเลยที่ได้ทำการข่มขืนกระทำชำเราตน ให้ตนมีชื่อเสียงที่เสื่อมเสีย คำเบิกความของพยานไม่ว่าจะ เป็นฝ่ายโจทก์หรือจำเลยมีความสำคัญต่อคดีข่มขืนกระทำชำเรามาก

พยานวัตถุ ในคดีความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราพยานวัตถุที่ได้จากที่เกิดเหตุมักจะเป็นเสื้อผ้าของผู้เสียหาย จำพวกชุดชั้นในกางเกงในที่อาจมีรอยเบื่อนหรือคราบอสุจิของผู้กระทำความผิด ผ้าห่มนอน ผ้าปูที่นอน รวมถึงตัว ผู้เสียหายหรือผู้ตายเองที่ร่างกายนั้นบ่งบอกถึงการกระทำความผิดของจำเลย กรณีฎีกาที่ 2577/2536 พยานวัตถุที่พบ

คือทราบสุจิในช่องคลอดของผู้ตาย ซึ่งผู้ที่สามารถเก็บพยานหลักฐานชิ้นนั้นเพื่อตรวจพิสูจน์ว่าสุจิที่พบนั้นตรงกันกับจำเลยหรือไม่คือแพทย์นิติเวช เพื่อใช้ผลการตรวจพิสูจน์เป็นหลักฐานในการระบุตัวผู้กระทำความผิดโดยการตรวจสอบพันธุกรรมของจำเลยเทียบกับสารพันธุกรรมที่พบในที่เกิดเหตุหรือบนร่างกายผู้เสียหายหรือผู้ตาย หรือหากกรณีผู้เสียหายให้คำเบิกความว่าจำเลยได้ใช้อาวุธปืนในการข่มขู่ผู้เสียหาย พยานวัตถุที่พนักงานสอบสวนยึดได้จากจำเลยเป็นอาวุธปืนที่ใช้ในการข่มขู่ ทำให้ศาลพิพากษาให้จำเลยได้รับโทษหนักขึ้น

พยานผู้เชี่ยวชาญ ในคดีข่มขืนกระทำชำเราพยานวัตถุที่พบในที่เกิดเหตุเมื่อเจ้าหน้าที่ส่งตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) แพทย์จะให้ความเห็นตามผลการตรวจสอบพันธุกรรมว่าผลตรวจตรงกับสารพันธุกรรมของจำเลย และการตรวจร่างกายของผู้เสียหายทางนิติเวชถึงบาดแผล รอยฉีกขาดที่อวัยวะเพศ หรือรอยฉีกขาดของเยื่อพรหมจารี

พยานเอกสาร กรณีตามคำพิพากษาศาลฎีกา 1609/2463 คำให้การของผู้เสียหายกล่าวได้พูดคุยกับจำเลยผ่านแอปพลิเคชันไลน์ และจำเลยได้บันทึกภาพเหตุการณ์ขณะได้กระทำอนาจารผู้เสียหาย พยานเอกสารที่พบในคดีเป็นกล่องวงจรปิดที่บ้านที่ภาพเหตุการณ์และข้อความการสนทนาของผู้เสียหายและจำเลยในแอปพลิเคชันไลน์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกา และการนำพยานหลักฐานเข้าสู่ชั้นศาลเพื่อพิสูจน์ความผิดและความบริสุทธิ์ของจำเลยในคดีอาญา ในความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยดำเนินการสืบค้นคำพิพากษาศาลฎีกา ระหว่างปี พ.ศ.2563-พ.ศ.2567 (5 ปีย้อนหลัง) ที่สืบค้นผ่านระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (สืบค้นฎีกา 2015) นั้น พบว่าขั้นตอนก่อนการพิจารณาตัดสินชั้นศาลมีความสำคัญต่อการนำพยานหลักฐานขึ้นพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลยในคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ใต้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐาน ตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด เท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นถึงความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา นั้นแสดงให้เห็นว่า ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนมีความสำคัญและจำเป็นมากในการพิจารณารวบรวมพยานหลักฐาน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสวก มณีเกตุ (2563) พบว่า การนำนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยในการสอบสวนและพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีมีความสำคัญ และควรมีการกำหนดระเบียบให้พนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติในการทำหน้าที่แผนผังและรูปถ่ายสถานที่เกิดเหตุไม่ควรใช้เพียงดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนแต่เพียงอย่างเดียว เพราะอาจเป็นเหตุให้เกิดการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้ในการพิจารณาตัดสินชั้นศาลอย่างไม่ครบถ้วน และสอดคล้องกับการศึกษาของ พาณิกภัค ภักพงศศิริ (2564) ศึกษามาตรฐานกฎหมายในการรวบรวมพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พบว่า กฎหมายมิได้กำหนดหรือบอกถึงกระบวนการขั้นตอนหรือวิธีการในการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดกรอบการใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนปรากฏในระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ว่าด้วยเรื่องอำนาจการสอบสวน เป็นเพียงแนวทางการปฏิบัติไม่มีสภาพบังคับใช้ตามกฎหมาย และกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุและรวบรวมพยานหลักฐานโดยไม่ชักช้า ดังนั้น ควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด และควรมีการเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุให้พนักงานสอบสวนมีแนวทางในการปฏิบัติ หากกรณีใดที่พนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานไม่เพียงพอต่อการทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดี หรือกรณีพยานหลักฐานนั้นขึ้นสู่ชั้นศาลไม่สามารถพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลย ในคดีที่ถูกตั้งข้อกล่าวหา นั้นผลการพิจารณาคดีของศาลอาจทำให้จำเลยได้รับหรือไม่ได้รับโทษตามความผิดที่ตนก่อไว้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 5 พยานหลักฐาน พยานหลักฐานที่นำขึ้นสู่ศาลในการพิจารณาคดีแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ พยานบุคคล, พยานเอกสาร, พยานวัตถุ และ พยานผู้เชี่ยวชาญ โดยความผิดในคดีกลุ่มที่ 1

คติความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จากการศึกษาคำวินิจฉัยศาลฎีกาตั้งแต่ปี พ.ศ.2563 ถึงปี พ.ศ.2567 ระยะเวลา 5 ปี ย้อนหลัง พบว่า

พยานบุคคล สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) คำเบิกความพยานฝ่ายโจทก์ 2) คำเบิกความพยานฝ่ายจำเลย และ 3) คำเบิกความของผู้เห็นเหตุการณ์ ซึ่งเรียกว่าเป็นประจักษ์พยาน จากการศึกษาพบว่า คำให้การของจำเลยหรือผู้เสียหายในชั้นสอบสวน หากเป็นการให้การตรงกันกับคำเบิกความในชั้นศาล ทำให้ศาลเชื่อได้ถึงคำให้การดังกล่าว ซึ่งในคดีความผิดทางอาญาพยานบุคคลจึงมีความสำคัญมาในการพิจารณาคดีในชั้นศาล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สารารัตน์ ล้วนดี (2560) ที่พบว่าพยานหลักฐานประเภทคำให้การ ไม่ว่าจะเป็นคำเบิกความโจทก์ คำเบิกความจำเลย ซึ่งมีความสอดคล้องกับพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ และจากการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ และทางการแพทย์ที่ระบุถึงความเสียหายของผู้เสียหายที่ได้รับจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญา

พยานเอกสาร สามารถแบ่งได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ 1) ส่วนของการสอบสวนของพนักงานสอบสวนเป็นคำให้การของผู้แจ้งผู้เห็นเหตุการณ์ และรวมถึงผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด 2) กล้องวงจรปิดที่บันทึกภาพเหตุการณ์การเกิดเหตุ 3) ข้อความที่แสดงผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียหรือบทสนทนาผ่านแอปพลิเคชันแชท

พยานวัตถุ กรณีเป็นเหตุในคดีชีวิตและร่างกายคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาเป็นคดีที่มีการใช้อาวุธปืน อาวุธมีด และรวมถึงวัตถุระเบิด กรณีการใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดนั้นต้องพิสูจน์ได้ว่าอาวุธปืนที่พบในที่เกิดเหตุหรืออาวุธปืนที่ตัวจำเลยเป็นอาวุธปืนที่ใช้ในการก่อเหตุหรือไม่ รวมถึงบาดแผลที่ผู้เสียหายได้รับมีลักษณะและสอดคล้องกับอาวุธที่ใช้หรือไม่ เช่น กรณีใช้อาวุธมีดต้องพิจารณาถึงความลึกความกว้างของบาดแผลเพื่อระบุชนิดของอาวุธมีดว่าต้องกับอาวุธที่ตรวจยึดได้จากจำเลยหรือไม่ หากกรณีบาดแผลที่เกิดจากการใช้อาวุธปืนหากมีการยิงในระยะประชิดผู้เก็บรวบรวมพยานหลักฐานไม่จำเป็นจากที่มีอยู่ภายหลังก่อเหตุ จากบาดแผล หรือจากมือของผู้เสียหายหรือผู้ตายเองเพื่อพิสูจน์ถึงคำให้การของจำเลยในกรณีที่ จำเลยอาจไม่มีเจตนาฆ่าผู้ตายแต่เป็นเพียงการข่มขู่ผู้ตายและตัวผู้ตายเองได้จับปืนไปจ่อที่ศีรษะของตนทำให้เกิดปืนลั่นขึ้น ดังนั้นการเก็บวัตถุพยานในที่เกิดเหตุ รวมถึงการเก็บวัตถุพยานจากผู้กระทำความผิด หรือผู้เสียหายในคดีจึงมีความสำคัญต่อการใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณา กรณีเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ วัตถุพยานที่สำคัญคือพยานหลักฐานทางชีววิทยาเพื่อนำไปตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลที่ได้กระทำความผิด ดังนั้นการเก็บวัตถุพยานจะต้องมีการเก็บที่ถูกต้องและไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสอดคล้องกับการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์ (อิทธิกร ปิ่นทอง, 2553)

พยานผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาให้ความเห็นในคดีแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ แพทย์ ได้แก่ แพทย์คลินิกที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะบาดแผลการบาดเจ็บความรุนแรงของบาดแผล นำไปสู่ผลของการพิจารณาคดี ในกรณีที่ผู้ป่วยคดีหรือผู้เสียหายบาดเจ็บจากการกระทำความผิดของจำเลย บาดแผลนั้นนำไปสู่การบอกเจตนาของผู้กระทำความผิดหรือจำเลยในคดีได้ หรือรวมถึงความเห็นของแพทย์ในการรักษาตัวผู้ป่วยคดี เป็นความเห็นที่ให้ศาลพิจารณาถึงลักษณะความผิดและการลงโทษผู้กระทำความผิด สำหรับแพทย์นิติเวช เป็นแพทย์ที่ต้องร่วมตรวจในกรณีที่คดีมีความตายผิดธรรมชาติเกิดขึ้น กลุ่มที่ 2 คือ เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานตำรวจ ที่ทำหน้าที่ตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อยืนยันความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงแห่งคดี เช่น กระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน ที่พบในที่เกิดเหตุนั้นมาจากปืนที่ใช้กระทำความผิดหรือไม่ หรือการตรวจเพื่อยืนยันการใช้อาวุธปืนโดยตรวจทางเคมีเพื่อหาธาตุองค์ประกอบเขม่าปืน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ศรันยภัทร เสี่ยงสูง (2560)

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการศึกษารับฟังพยานหลักฐานในคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จากคำพิพากษาศาลฎีกาโดยดำเนินการศึกษาระหว่างปี พ.ศ.2563 ถึง พ.ศ.2567 จำนวน 42 ฎีกา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) การศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาผู้ศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และทำความเข้าใจในคำพิพากษาศาลฎีกา เพราะในบางกรณีอาจเป็นการพิจารณาถึงข้อกฎหมายของคดีอาจไม่ได้พิจารณาข้อเท็จจริง

2) ควรมีการศึกษาสำนวนการสอบสวน หรือสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนเกี่ยวกับแนวทางการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีความผิดกลุ่มที่ 1 คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาแนวการรับฟังพยานหลักฐานในคดีความผิดอาญาฐานอื่น เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน
- 2) ควรมีการแยกพยานหลักฐานที่พบในคดีอาญาเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

เอกสารอ้างอิง

- ธรรมมะ โอสสถิพย์. (2555). กระบวนการยุติธรรม. สืบค้นจาก <http://porapotintasombat.blogspot.com/2012/04/blog-post.html>.
- บุญร่วม เทียมจันทร์ และ ศรัญญา วิชชาธรรม. (2563). *ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตราฉบับสมบูรณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- พาณิก ภัคพงศ์สิริ. (2554). *มาตรการทางกฎหมายในการรวบรวมพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศาลฎีกา. (2564). *ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และคำวินิจฉัยศาลฎีกา*. สืบค้นจาก <http://deka.supremecourt.or.th/search>
- ศรัณย์ภัท เลียงสูง. (2559). *การรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาของประเทศไทย : กรณีศึกษาพยานหลักฐานทางชีววิทยาตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา*. บทความนำเสนอในการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 53., น. 749-754.
- สารัตน์ ล้วนดี. (2560). *แนวโน้มของการใช้พยานหลักฐานด้านนิติวิทยาศาสตร์ต่อการพิจารณาคดี*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อิทธิกร ปิ่นทอง. (2553). *คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).